

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen, ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen, 16 § lagen om beskattningsförfarande och 12 § lagen om skatteredovisning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att inkomstskattelagen, ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen, lagen om skatteredovisning och lagen om beskattningsförfarande ändras.

Det föreslås att inkomstskattelagen ändras så, att maximibeloppet för resor mellan bostaden och arbetsplatsen höjs med 3 000 mk. Vidare föreslås att självriskandelen på 3 000 mk för resekostnader minskas för arbetslösa arbetssökande med 270 mk för varje full arbetslöshetsmånad. Självriskandelen skall dock vara minst 540 mk. Arbetsgivaren skall skattefritt kunna ersätta rese- och logikostnader för resa till en sekundär arbetsplats. Om arbetsgivaren inte har ersatt dem kan den skattskyldige dra av resekostnader och nödvändiga logikostnader för sådana resor som utgifter för inkomstens förvärvande.

Församlingarnas andel av avkastningen av samfundsskatten föreslås bli sänkt med en procentenhet så, att statens andel på motsvarande sätt stiger med en procentenhet.

Ränta på borgensskuld som hänför sig till näringsverksamhet eller jordbruk föreslås bli avdragsgill.

En definition på livförsäkring förelås bli fogad till lagen.

Det föreslås att obetydliga valutakursvinster som fysiska personer får skall vara skattefria upp till 3 000 mk.

När en ekonomisk förening blir andelslag avbryts inte beräkningen av ägartiden vid beskattning av försäljningsvinst, utan andelarna i andelslaget anses vara förvärvade när den skattskyldige förvärvade andelen i den ekonomiska föreningen.

Det föreslås att träningsstipendiet för toppidrottare skall bli bestående skattefritt.

Övergångsperioden för den s.k. sexmånadersregeln som gäller skattefrihet för lön föreslås bli förlängd med ännu ett år.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1999. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 1999 och avses bli behandlad i samband med den.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Resekostnader

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen kan vid beskattningen för 1998 dras av till ett belopp av högst 20 000 mk till den del de överstiger självriskandelen på 3 000 mk. Den övre gränsen höjdes vid ingången av detta år med 4 000 mk till 20 000 mk. I år kommer uppskattningsvis ca

20 000 personer att beviljas resekostnadsavdrag till maximibelopp i beskattningen. Sammanlagt beviljas knappt 700 000 skattskyldiga resekostnadsavdrag.

Resekostnadsavdraget blir vanligen högt för sådana som använder egen bil på arbetsresorna. T.ex. Statsjärnvägarnas årsbiljett från Helsingfors till Tammerfors eller Abo kostar 17 160 mk. När egen bil godkänns som det billigaste fortskaffningsmedlet överskrids resekostnadsavdragets övre gräns om

den dagliga arbetsresan tur och retur blir längre än 83 km.

I regeringen har det diskuterats hur arbetskraftens rörlighet kunde förbättras. Ett sätt är att utvidga resekostnadsavdraget. Genom höjningen av den övre gränsen kan man sporra människor att söka arbete allt längre borta. Därför föreslås att den övre gränsen höjs med 3 000 mk.

När det gäller sysselsättningen har även resekostnadsavdragets självriskandel betydelse. Självriskandelen på 3 000 mk i resekostnadsavdraget kan påverka arbetslösa benägenhet att ta emot arbete. Den som arbetar endast under en del av året kan för lika stora månatliga resekostnader få ett mindre avdrag per arbetsmånad än den som arbetat under hela året.

För att understöda den regionala rörligheten föreslås en ändring i bestämmelsen om den självriskandel på 3 000 mk som ingår i kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen. Ändringen gäller situationer när personen är arbetslös en del av skatteåret. I propositionen föreslås att självriskandelen i resekostnadsavdraget minskas med 270 mk för varje full arbetslöshetsmånad. För att obetydliga resekostnader skall ställas utanför arrangemanget skall självriskan enligt förslaget alltid vara ett belopp som motsvarar minst två månader, dvs. 540 mk. En full arbetslöshetsmånad räknas enligt de grunder som tillämpas inom arbetskraftsförvaltningen, dvs. arbetslöshetstiden inbegriper de dagar för vilka den arbetslösa har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller annat motsvarande stöd. På det här sättet skulle det utbyggda avdraget kunna kontrolleras både inom skatteförvaltningen och vid folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och arbetskraftsmyndigheterna, som lämnar uppgifter.

1.2. Två egentliga arbetsplatser och resekostnaderna

En person som är anställd hos en arbetsgivare har i allmänhet en egentlig arbetsplats. Arbetsgivaren kan inte skattefritt ersätta kostnaderna för resor mellan bostaden och den egentliga arbetsplatsen utan resekostnaderna är endast i begränsad utsträckning avdragsgilla i beskattningen. Under de senaste åren har situationen börjat förändras bl.a. på grund av internationaliseringen i näringslivet

och arbetsförhållandenas mångformighet. Därför kan en arbetstagare även ha flera egentliga arbetsplatser hos samma arbetsgivare, och de kan t.o.m. vara belägna i olika stater. Om en person t.ex. arbetar i genomsnitt tre dagar i veckan på sin hemort och dessutom två dagar i veckan vid samma arbetsgivares huvudkontor på annan ort, kan arbetsgivaren enligt rättspraxis inte skattefritt ersätta kostnaderna för den skattskyldiges resor från hemorten till den andra egentliga arbetsplatsen och inte heller logikostnaderna (HFD 1991 T 3970 och 1995 T 1408).

Att en arbetstagare har flera egentliga arbetsplatser förekommer utom i den privata sektorn allt oftare även inom den offentliga förvaltningen, där organisationer slagits samman.

På grund av ovanstående föreslås i propositionen att arbetsgivaren i fråga om resor till en sekundär arbetsplats skattefritt skall kunna ersätta rese- och logikostnader men inte betala dagpenning. Om arbetsgivaren inte ersätter dessa kostnader, kan den skattskyldige dra av dem i beskattningen.

1.3. Statens och församlingarnas andel av samfundsskattens avkastning

Samfund betalar 28 % samfundsskatt på sin inkomst. Samfundsskatten delas mellan staten, kommunerna och församlingarna så, att statens andel är 57 %, kommunernas andel 40 % och församlingarnas andel 3 %.

Av följande tabell framgår hur avkastningen av samfundsskatten utvecklats

År	Samfundsskattens avkastning milj. mk	Redovisat för staten milj. mk	Redovisat för kommunerna milj. mk	Redovisat för församlingarna milj. mk
1993	1 166	602	525	39
1994	2 302	1 193	1 032	77
1995	10 337	5 359	4 631	347
1996	16 185	8 391	7 251	543
1997	24 528	12 667	11 037	824

Även om samfundsskattens avkastning har ökat kraftigt, har statsskulden samtidigt ökat avsevärt. Även finansieringssituationen i vissa kommuner har försämrats. Däremot har församlingarnas finansieringssituationen i allmänhet inte blivit sämre utan märkbart bättre under de senaste åren. Därför föreslås att en tredjedel av samfundsskattens avkast-

ning, dvs. ett belopp som motsvarar en procentenhet av församlingarnas andel, överförs från församlingarna på staten. Samtidigt föreslås att arbetsgivarens socialskyddsavgift (10,80 %), som församlingarna betalar på basis av arbetstagarnas löner genom en ändring som föredras särskilt sänks till samma nivå som motsvarande avgifter för kommunerna (4,75 %). Avsikten är att genom dessa arrangemang säkerställa att biståndsanslagen samt de behovsprövade finansieringsbidragen till kommunerna kan höjas.

Enligt förslaget skall staten få 58 % och församlingarna 2 % av samfundsskattens avkastning.

1.4. Avdrag för räntor på borgensskuld

Den skattskyldige har enligt 58 § inkomstskattelagen (1535/1992) rätt att från sina kapitalinkomster med de begränsningar som nämns i lagen dra av räntorna på sina skulder. Avdragsgilla är räntorna på skuld för inkomstens förvärvande, bostadsskuld och statsgaranterad studieskuld. Enligt bestämmelsens ordalydelse får den skattskyldige endast dra av räntorna på egna skulder. Om rätten för borgensmannen och någon annan som ställt säkerhet att dra av räntor som han på basis av en förbindelse har varit tvungen att betala föreskrivs inte särskilt.

Enligt anvisningar för rättspraxis får borgensmannen inte dra av räntor som han på basis av en förbindelse har varit tvungen att betala, om inte skulden i undantagsfall kan anses ha omvandlats till hans egen skuld. Som undantag kan nämnas ett fall där fadern i egenskap av proprioborgensman i praktiken var ansvarig för sin insolventa dotters skuld och fick dra av de räntor han betalt (HFD 1970 II 540). Ett annat undantag utgörs av ett fall där den skattskyldige som tillsammans med sin familj ägt aktiemajoriteten i och fått sitt uppehälle av ett bolag som sedermera gått i konkurs, fick dra av de räntor på bolagets skulder som han i egenskap av borgensman betalat som räntor vid förvärvsverksamhet (HFD 1985 II 576).

En huvudgäldenär som betalt en sådan prestation till borgensmannen som motsvarar de amorteringar och räntor som denna betalat, dvs. borgensskulden, har i rättspraxis inte fått dra av ens en del därav som ränta (HFD 1993 T 5215).

Inom beskattningspraxis har man strikt hållit fast vid kravet att endast räntor på

egen skuld är avdragsgilla. De räntor som borgensmannen betalar har godkänts som avdrag endast om borgen har ställts under omständigheter som nära ansluter sig till den skattskyldiges eget förvärvande av inkomst. Vanligen har villkoren ansetts bli uppfyllda i fall där borgensmannen har varit en majoritetsaktieägare som arbetat heltid i aktiebolaget och fått sin grundläggande utkomst därav.

För att få dra av räntor har borgensmannen kunnat gå till väga så att han har överfört skulden i eget namn sedan huvudgäldenären blivit insolvent. Borgensmannen har också kunnat ta upp skuld för att betala den skuld han gått i borgen för. Ränteavdrag har i sådana situationer dock ofta förvägrats därför att användningsändamålet för skulden sett ur borgensmannens synvinkel inte har berättigat till ränteavdrag.

Till de negativa följderna av depressionen i början av decenniet hör även en märkbar ökning av antalet borgensgäldenärer. Av billighetsskäl är det sålunda motiverat att borgensmannen i större utsträckning än nu skall kunna få dra av sådana skuldräntor som han faktiskt har betalat. Avdragsrätten bör dock inte vara obegränsad, eftersom rätten att dra av andra än egna ränteutgifter strider mot ovan nämnda principer som i allmänhet iakttas vid inkomstbeskattning. Därför föreslås i propositionen att borgensmannen skall kunna dra av sådana skuldräntor i anslutning till näringsverksamhet eller jordbruk som har löpt från det att huvudgäldenären konstaterats vara insolvent. Med denna begränsning bör bestämmelsen täcka de borgenssituationer där skulder som borgensmannen skall svara för i allmänhet varit större.

Dessutom föreslås av billighetsskäl att den ursprungliga gäldenären i enlighet med räntebestämmelserna skall få dra av räntan på en andel som motsvarar skuldräntan i den gottgörelse som han betalat till borgensmannen

1.5. Valutakursvinst

Enligt det omfattande inkomstbegreppet i 29 § inkomstskattelagen är alla inkomster som den skattskyldige får i form av pengar eller penningförmåner skattepliktiga, om de inte enligt bestämmelserna är skattefria. Sålunda är även kursvinster skattepliktiga. De är kapitalinkomst enligt 32 § inkomstskatte-

lagen.

I rättspraxis (t.ex. HFD 1993 B 515) har man ansett att endast en realiserad kursvinst är skattepliktig inkomst. En avgörande tidpunkt är när valutan omvandlas till finska mark. Enbart en kursförändring realiserar inte inkomsten utan det krävs en slutlig kursförändring, dvs. att valutan omvandlas till finska mark.

Euron blir vid ingången av 1999 den gemensamma valutan för staterna inom euroområdet. Valutakursen för den finska marken och andra nationella valutor inom länderna i euroområdet fixeras vid euron med en oåterkalleligt fast omräkningskoefficient. Därefter finns det inte längre några kursrisker mellan de nationella valutaenheterna i euroområdet. De kursdifferenser som existerar i fixeringsögonblicket blir permanenta, eftersom kurserna inte längre kan förändras. Införandet av euron påverkar inte de kursdifferenser som uppstår i fråga om valutor utanför euroområdet.

Enligt vedertagen praxis i beskattningsförfarandet realiserar kursvinsten när den skattskyldige under övergångsperioden omräknar sitt valutakonto eller sin valuta till finsk valuta, dvs. till mark eller euro. Även de sista kursdifferenserna realiserar då bankerna omräknar alla euroområdets valutakonton till euro. När omräkningen görs vid årsskiftet 2001—2002, skall den skattskyldige uppge sin kursvinst senast i skattedeklarationen för 2002.

Flera hushåll har antingen kontant valuta eller valutakonton. Hittills har inte kursvinster som i praktiken varit små uppgetts i skattedeklarationen. De skattskyldiga har uppenbarligen inte ansett att kursvinsten är skattepliktig inkomst. Det är ändamålsenligt att fortsätta nuvarande praxis så att obetydliga kursvinster som fysiska personer och dödsbon erhållit på annat sätt än vid förvärvsverksamhet enligt bestämmelserna är skattefria. I enlighet med detta föreslås att det sammanlagda beloppet av dessa valutakursvinster skall uppgå till högst 3 000 mk per år.

1.6. Tidpunkten för anskaffning av egendom vid beskattning av överlåtelsevinst

I 24 § 4 mom. inkomstskattelagen föreskrivs om tidpunkten för förvärvande av aktier och andelar som den skattskyldige

erhållit vid ändring av verksamhetsformen. De aktier och andelar som vid ändring av verksamhetsformen har erhållits i det nya bolaget och som motsvarar den skattskyldiges tidigare andel anses vara förvärvade vid den tidpunkt då den skattskyldige förvärvade sin andel i det bolag eller dödsbo som var verksamt innan verksamhetsformen ändrades. Bestämmelsen lämpar sig endast för de uppräknade ändringarna av verksamhetsform. Däremot lämpar sig bestämmelsen inte i sin nuvarande form, om en ekonomisk förening ombildas till andelslag. Sålunda avbryter ombildningen av Helsingfors Telefonförening till andelslag utan särskild reglering ägartiden, som räknas från den tidpunkt då ändringen av verksamhetsformen förts in i handelsregistret, dvs. i detta fall från den 10 juni 1998.

Ombildandet av en ekonomisk förening till andelslag under iakttagande av kontinuitetsprincipen beträffande balansräkningen är jämställbart med de ändringar av verksamhetsformen i andra fall som avses i 24 § 1 mom. 6 punkten inkomstskattelagen. Därför är det naturligt att tidpunkten för förvärvande av andelen kan anses vara den samma som för förvärvande av andelen i den ekonomiska föreningen. En bestämmelse som möjliggör detta föreslås bli fogad till 24 § 4 mom. inkomstskattelagen. Motsvarande ändring har i år gjorts i inkomstskattelagen med tanke på den situationen att ett andelslag ombildas till aktiebolag (475/1998).

1.7. Träningsstipendium till toppidrottare

Enligt 82 § 1 mom. 4 punkten inkomstskattelagen är skattepliktig inkomst inte träningsstipendium som med stöd av 21 § idrottslagen (984/1979) betalas av statsmedel till en toppidrottare som utsetts av undervisningsministeriet. Stipendiet har beviljats 30 medaljaspiranter som tränar inför olympiska spelen. Undervisningsministeriet utser de idrottare som får stipendium. Stipendiebeloppet har varit 60 000 mk om året. Tillämpningstiden för bestämmelsen går ut i slutet av 1998. Avsikten är att stipendiesystemet skall utvecklas så att det utom OS-idrott även gäller andra toppidrottsgrenar samt handikappidrott på OS-nivå. Eftersom stipendiesystemet för toppidrottare har visat sig fungera, föreslås att systemet permanentas.

1.8. Övriga ändringar

Inkomstskattelagen innehåller ingen definition på livförsäkring. I beskattningen har livförsäkring betraktats som dödsfallsförsäkring och sparlivförsäkring, dvs. livsfallsförsäkring. Livförsäkringar är antingen riskförsäkringar eller en kombination av risk- och sparförsäkringar. På basis av en riskförsäkring betalas ersättning vid dödsfall till den försäkrades anhöriga eller andra förmånstagare. Av en sparlivförsäkring betalas den sparade summan till förmånstagaren vid den tidpunkt som avtalats i försäkringsavtalet. Eftersom begreppet försäkring sedan länge är etablerat i Finland, har det inte heller i beskattningen förekommit några större problem under de senaste tiderna. Finlands medlemskap i Europeiska unionen har dock förändrat situationen på denna punkt.

I rådets första direktiv (79/267/EEG) om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva direkt livförsäkringsrörelse har livförsäkring definierats så att den täcker en anmärkningsvärt stor mängd även sådana placeringsobjekt som inte alls är förknippade med någon risk. I Finland skall alltid en riskandel som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet inkluderas i försäkringen. För att avtal som inte innehåller någon risk inte skall betraktas som livförsäkringar i beskattningen, bör livförsäkringsbegreppet i beskattningen följa försäkringsklasserna i Europeiska unionens direktiv. Om försäkringsklasser föreskrivs i social- och hälsovårdsministeriets beslut om fastställande av försäkringsklasser för finska försäkringsbolag och försäkringsföreningar samt för utländska försäkringsbolag som är verksamma i Finland (858/1995). Därför föreslås att en särskild bestämmelse om saken tas in i 34 § inkomstskattelagen. Ändringen är möjlig utan hinder av EU-bestämmelserna, eftersom medlemsländerna vid beskattningen kan tillämpa olika försäkringsbegrepp.

Olika försäkringar kan ingå i samma försäkringsavtal. Ett försäkringsavtal kan t.ex. omfatta en kombinerad liv- och pensionsförsäkring. I dessa fall är det med avseende på beskattningen viktigt att avgifterna särskilt hänförs till icke avdragsgilla livförsäkringsavgifter och avdragsgilla pensionsförsäkringsavgifter. Vissa utländska försäkringsbolag som etablerat sig på marknaden i Finland har dock vägrat tillämpa denna specifi-

kation och hävdar att livförsäkringen är avgiftsfri, vilket med beaktande av försäkringsverksamhetens natur är en omöjlighet. Eftersom det sålunda har varit oklart, hur försäkringsavgifterna i en sådan kombinerad försäkring skall hänföras till olika försäkringar, föreslås att en bestämmelse om saken fogas till 34 § inkomstskattelagen. Enligt den delas avgifterna upp på försäkringsmatematiska grunder.

Sysselsättningsstödet för hushåll är skattefri inkomst fram till 1999. Vid ingången av 1998 infördes i samband med den arbetskraftspolitiska reformen en ny stödform, ett s.k. sammansatt stöd, som kan beviljas arbetsgivare som ingår ett arbets- eller läroavtal med en sådan arbetssökande som betalas arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd under 500 dagar och som när han blir sysselsatt har rätt till arbetsmarknadsstöd. Det sammansatta stödet består av arbetsmarknadsstöd och sysselsättningsstöd som betalas till arbetsgivaren. Även hushåll kan få sammansatt stöd.

I sammansatt stöd kan arbetsgivaren beroende på betalningsdag betalas i genomsnitt högst 5 117 mk i månaden, varav det skattefria sysselsättningsstödet utgör i genomsnitt 2 537 mk och arbetsmarknadsstödet 2 580 mk. För att det sysselsättningsstöd och arbetsmarknadsstöd som betalas till arbetsgivaren skall vara i samma ställning föreslås att även det arbetsmarknadsstöd som betalas till hushållen skall vara skattefritt för åren 1998 och 1999.

Enligt 77 § 1 mom. inkomstskattelagen är lön för utlandstjänstgöring som varar minst sex månader utan avbrott helt skattefri inkomst förutsatt att arbetsstaten enligt skatteavtalet får beskatta inkomsten. Denna s.k. sexmånadersregel fick sitt nuvarande innehåll genom lagen 1024/1997 som trädde i kraft vid ingången av 1998. Genom lagen ändrades den lag som tillämpades 1996 och 1997 enligt vilken 60 procent av lön för utlandstjänstgöring var skattepliktig inkomst. Enligt sexmånadersregeln sådan den var före 1996 var lön av utlandstjänstgöring även helt skattefri inkomst. Enligt ikraftträdelsebestämmelsen för den nuvarande bestämmelsen skall den sexmånadersregel som var i kraft 1996 fortfarande tillämpas vid beskattningarna för 1996—1998 om utlandstjänstgöringen har börjat före 1996. Genom denna bestämmelse försökte man lindra verkningarna av ändringen av bestämmelsen.

Förutsättningarna för att lindra de verkningar som ändringen av bestämmelsen medför existerar fortfarande. Därför föreslås att sexmånadersregeln sådan den var före 1996 fortfarande tillämpas på lön av utlandstjänstgöring vid beskattningarna för 1996—1999 om utlandstjänstgöringen har börjat 1995 eller dessförinnan. Dessutom föreslås i överensstämmelse med den nuvarande sexmånadersregeln att detta skall gälla även utlandstjänstgöring i en sådan stat som enligt en uttrycklig bestämmelse i ett gällande avtal mellan Finland och denna stat för undvikande av dubbelbeskattning inte får beskatta sådan lön som upp bärs för arbete utfört i anslutning till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet. Denna undantagsregel gäller utlandstjänstgöring som börjat under 1996—1999. Undantagsregeln gäller speciellt byggnadsverksamhet i Ryssland.

2. Ekonomiska och andra verkningar

Höjningen av den övre gränsen för resekostnadsavdraget från nuvarande 20 000 mk med 3 000 mk minskar skatteintäkterna med ca 2 milj. mk, varav statens andel är 10, kommunernas 9, folkpensionsanstaltens och församlingarnas 1 milj. mk. Höjningen av den övre gränsen kan leda till att de skattskyldiga kör allt längre sträckor till arbetet med egen bil, vilket bidrar till att öka belastningen på miljön.

Sänkningen av självriskan för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen på det sätt som föreslås i propositionen ökar resekostnadsavdraget med ca 110 milj. mk. Antalet avdragsberättigade ökar med uppskattningsvis 22 000 personer. Atgårdens sänkande effekt på skatteintäkterna är ca 40 milj. mk, varav statens andel är 15, kommunernas 22 och folkpensionsanstaltens 2 milj. samt församlingarnas milj. mk.

Skattefria ersättningar för kostnaderna för resor till en sekundär arbetsplats samt för logikostnader minskar i princip skatteinkomsterna. Endast i enskilda fall har dessa ersättningar hittills räknats som inkomst. Sålunda bedöms förslaget ha endast ringa ekonomisk betydelse för skatteinkomsterna.

Fördelningen av samfundsskattens avkastning mellan staten och församlingarna på ett nytt sätt bedöms öka statens skatteinkomster

med ca 250 milj. mk. Församlingarnas andel minskar med motsvarande belopp.

Enligt rättspolitiska forskningsinstitutet måste över tiotusen borgensmän eller andra som ställt säkerhet årligen betala borgen för en annans företagsskuld. När alla borgensförbindelser beaktas, uppgår den genomsnittliga skulden till 124 000 mk. Borgensförbindelser som skall betalas för företagsskulder är större än för andra skulder. Visserligen betalas inte hela borgensskulden alltid av bara en borgensman. På basis av detta belopp och nuvarande räntenivå på företagskrediter kan man uppskatta att beloppet av de räntor som borgensmännen årligen betalar i genomsnitt underskrider 10 000 mk. Beloppet av borgensskulder som hänför sig till näringsverksamhet och jordbruk bedöms uppgå till ca 100 milj. mk. Åtgärden minskar skatteintäkterna med ca 25—35 milj. mk, varav statens andel utgör tre fjärdedelar.

De skattskyldiga har hittills i allmänhet inte uppgett små valutakursvinster i beskattningen. Sålunda har den föreslagna skattefriheten för en valutakursvinst på 3 000 mk ingen nämnvärd ekonomisk betydelse jämfört med nuläget.

Ändringen av tidpunkten för anskaffning av egendom på det sätt som föreslås innebär i praktiken att i fråga om de skattskyldiga som har förvärvat en andel i telefonföreningen mer än tio år innan de säljer andelsbeviset i det andelslag eller aktierna i det aktiebolag som grundats för att fortsätta föreningens verksamhet, anses anskaffningspriset för egendomen vara hälften av försäljningspriset. Då är skatten 14 % av försäljningspriset. Verkningarna av ändringen beror å ena sidan på kursutvecklingen för egendomen och å andra sidan på hur många skattskyldiga som säljer sådan här egendom. Det är svårt att förutsäga dessa omständigheter.

Permanentningen och utvidgningen av träningsstipendiet för toppidrottare så att det även gäller andra än OS-idrottare har inte någon nämnvärd ekonomisk betydelse för skatteinkomsternas belopp.

Förlängningen av övergångsperioden för den s.k. sexmånadersregeln som gäller skattefrihet för lön hänför sig i synnerhet till projektexport till Ryssland och till det att det nya skatteavtalet mellan Finland och Ryssland inte ännu är ikraft. Förlängningen av övergångsperioden har därför inga betydande verkningar som minskar skatteintäkterna.

De andra förslagen som hänför sig till propositionen har ingen nämnvärd ekonomisk betydelse för skatteinkomsterna.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Inkomstskattelagen

24 §. *Ändringar av verksamhetsformen.* Till 4 mom. föreslås bli fogad en bestämmelse gällande tidpunkten för förvärvande av en andel i ett andelslag i stället för andelen i en ekonomisk förening i situationer då den ekonomiska föreningen ombildas till andelslag på det sätt som avses i 1 mom. 6 punkten. Andelen anses förvärvad då den skattskyldige förvärvade andelen i den ekonomiska föreningen.

31 §. *Särskilda stadganden om naturliga avdrag.* Till paragrafen föreslås bli fogad ett nytt 6 mom., med stöd av vilket den skattskyldige kan dra av resekostnaderna och skäligen logikostnader för resor till en sekundär arbetsplats till de delar arbetsgivaren inte har ersatt dem. Begreppet sekundär arbetsplats definieras nedan i 71 §. Resekostnaderna dras av som naturligt avdrag till lika stort belopp som de faktiska kostnaderna för resan. Om resan har företagits med den skattskyldiges egen bil, anses avdragets belopp vara ett belopp som skattestyrelsen fastställer med stöd av 93 § 2 mom. Med skäligen logikostnader avses t.ex. priset på ett hotellrum, men inte hyran för en lägenhet med flera rum, om den inte anses vara nödvändig t.ex. på grund av representationsuppdrag. Bestämmelserna om resor mellan bostaden och arbetsplatsen tillämpas på sådana resor som görs mellan inkvarteringsstället vid den sekundära arbetsplatsen och den sekundära arbetsplatsen.

33 §. *Skatteplikt för räntor.* Till 1 mom. föreslås bli fogad en bestämmelse, enligt vilken även sådan gottgörelse som borgensmannen eller någon annan som ställt säkerheten fått från den ursprungliga gäldenären betraktas som gottgörelse jämförlik med ränta till de delar han har dragit av motsvarande belopp med stöd av 58 a §.

34 §. *Skatteplikt för livförsäkringsbelopp.*

Det föreslås att en definition på livförsäkring fogas till 1 mom. Som livförsäkring betraktas ett försäkringsavtal som definierar den försäkrade och förmånstagaren och som hör till livförsäkringsklasserna 1 a, 1 c, 2 och 3, som avses i EÜ:s direktiv om försäkringar, enligt vad som föreskrivs i försäkringslagstiftningen och med stöd av den. Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt beslut definierat försäkringsavtal som hör till dessa klasser. Då beslutet även gäller bl.a. pensionsförsäkringar skall den föreslagna hänvisningsbestämmelsen dock inte gälla försäkringar som hör till livförsäkringsgrupp 1 b.

I 4 mom. föreslås en ändring, enligt vilken försäkringsavgifterna för en försäkring som omfattar flera försäkringar delas upp mellan de olika försäkringarna på allmänt tillämpliga försäkringsmatematiska grunder. Om försäkringsavgifterna inte har delats upp mellan de olika försäkringarna i form av försäkringsbrev, fås informationen om fördelningen av försäkringsavgifterna i praktiken från försäkringsbolaget. Dessa grunder fastställs i sista hand av social- och hälsovårdsministeriet. Fördelningen kan betraktas som försäkringsmatematiskt korrekt, om avgiften för varje försäkring motsvarar det försäkringskydd som skall täckas genom den. I praktiken varierar dödsfallsskyddet i pensionsförsäkringar som innehåller livförsäkringskydd från ett par procent till mer än tio procent beroende på försäkringens varaktighet samt den försäkrades ålder och kön.

53 §. *Vissa skattefria kapitalinkomster.* Till 1 mom. 8 punkten föreslås bli fogad en bestämmelse enligt vilken valutakursvinster i anslutning till annat än förvärvsverksamhet är skattefria upp till 3 000 mk för fysiska personer eller dödsbon. Vinster som hänför sig till förvärvsverksamhet är dock såsom hittills skattepliktig kapitalinkomst. Valutakursvinster för samfund som beskattas enligt inkomstskattelagen är likaså alltså skattepliktig inkomst.

58 a §. *Avdragsgillhet för ränta på bor-*

gensskuld. Till lagen föreslås bli fogad en ny paragraf som innehåller bestämmelser om att borgensmannen och någon annan som ställer säkerhet har rätt att dra av räntorna på skulden.

Borgensmannen har enligt bestämmelsen rätt att på basis av en förbindelse dra av upplupna skuldräntor som sammanräknats från det att huvudgäldenären har konstaterats vara insolvent. Förutsättningen är att huvudgäldenären t.ex. vid utsökning har konstaterats vara medellös. Bestämmelsen hindrar arrangemang som syftar till ränteavdrag i sådana fall där huvudgäldenären är solvent. Beviljandet av ränteavdrag två gånger undviks också. Tidigare räntor har genom ett avtal mellan gäldenären och borgensmannen kunnat fogas till kapitalet och gäldenären har kunnat få avdrag för dem i sin beskattning.

En person som har ställt sin egendom som säkerhet för annans skuld föreslås ha samma rätt till ränteavdrag som borgensmannen. Sålunda skall t.ex. en ägare till egendom som givits i pant också ha rätt att i samband med realiseringen av panten dra av en sådan andel av det betalade beloppet som motsvarar räntan på skulden.

Avdragsrätten för borgensmannen och någon annan som ställt säkerhet föreslås gälla endast sådana räntor som för den ursprungliga gäldenären hänförde sig till näringsverksamhet eller jordbruk. Borgensmannen får sålunda inte dra av de räntor som hos den ursprungliga gäldenären hänförde sig t.ex. till anskaffning av bostad eller sådan placementsverksamhet som inte kan betraktas som näringsverksamhet utan s.k. förvärvsverksamhet.

På det avdrag som beviljas borgensmannen skall tillämpas de bestämmelser om ränteutgifter som allmänt tillämpas inom personbeskattningen. Sålunda uppgår t.ex. underskottsgottgörelsens maximibelopp till 8 000 mk.

Om den ursprungliga gäldenären betalar borgensmannen eller någon annan som ställt säkerhet gottgörelse, får han enligt förslaget dra av den ränta som ingår i gottgörelsen i enlighet med bestämmelserna om ränta. T.ex. om staten har betalat ett statsgaranterat studielån, får den ursprungliga gäldenären dra av räntan på betalningen till borgensmannen såsom ränta på studielån.

71 §. *Skattefria resekostnadsersättningar*. I lagrummet föreslås att ersättning för resekostnader eller för skäliga logikostnader för

en resa som arbetstagaren för att sköta sina arbetsuppgifter företar till sin sekundära arbetsplats inte är skattepliktig inkomst. När det gäller resa till en sekundär arbetsplats kan resekostnaderna samt skäliga logikostnader ersättas. Som ersättning för skäliga logikostnader kan t.ex. betalas priset på ett hotellrum eller beroende på arbetsuppgift skälig hyra för en bostad som anses vara nödvändig. Dagpenning kan inte betalas skattefritt. Sådan resekostnadsersättning som erhållits från arbetsgivaren för resor till den egentliga arbetsplatsen är alltså skattepliktig lön.

Begreppet sekundär arbetsplats definieras som ett ordinarie verksamhetsställe för en skattskyldig arbetsgivare eller vid ett samfund som hör till samma intressesfär som denna. Verksamhetsstället är beläget på annan ort eller i en annan stat än den egentliga arbetsplats som skall betraktas som arbetstagarens primära arbetsplats. Om den skattskyldige har två eller flera egentliga arbetsplatser, avgör totalbedömningen vilken arbetsplats som skall anses vara primär och vilken som skall anses vara sekundär. Som primär arbetsplats skall i praktiken betraktas en sådan arbetsplats där den skattskyldige i huvudsak arbetar och i vars närhet han har sin stadigvarande bostad. De företag som bildar en koncern hör oftast till samma intressesfär, men även t.ex. kommuner kan bilda en sådan intressesfär som avses i lagen. Saken kan vara av praktisk betydelse, eftersom fler än en kommun kan använda sig av samma arbetstagares tjänster. I detta fall kan problemen med två arbetsplatser bli aktuella.

82 §. *Stipendier, understöd och hederspris*. Det föreslås att det träningsstipendium som beviljas toppidrottare som utsetts av undervisningsministeriet skall vara skattefritt enligt en permanent bestämmelse.

93 §. *Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen*. Det föreslås att maximibeloppet av resekostnaderna höjs från 20 000 mk med 3 000 mk till 23 000 mk. Sålunda fås avdrag till maximibelopp när kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen är minst 26 000 mk.

En ändring föreslås i bestämmelsen om självriskandelen i kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen i syfte att understöda den regionala rörligheten. Ändringen gäller situationer där en person är helt eller delvis arbetslös under en del av

skatteåret.

Det föreslås att den nuvarande självrisken på 3 000 mk sänks med 270 mk för varje månad under vilken den skattskyldige varit arbetslös och på basis därav fått utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetslöshetsmånaderna definieras i den föreslagna paragrafen på grundval av det lagenliga antalet dagar som arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd betalats till personen i fråga. Arbetslöshetskassan och folkpensionsanstalten skall för skatteförvaltningen uppge markbeloppet av de förmåner som betalas till personen och utöver förskottsinnehållningarna på dem dessutom antalet fulla ersättningsdagar. Utvidgningen av anmälningsskyldigheten förutsätter en ändring i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). De betalade ersättningsdagarna omvandlas på samma sätt som inom arbetskraftsförvaltningen till månader genom att deras antal divideras med det genomsnittliga antalet arbetsdagar i månaden, dvs. med 21,5.

En arbetslös föreslås ha rätt till sänkt självrisk även för den tid han arbetar deltid, tillfälligt, i bisyssla eller med förkortad arbetstid. Sådan jämkad arbetslöshetsdagpenning som avses i 5 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa och arbetsmarknadsstöd, vilka betalats för denna tid, omvandlas till fulla ersättningsdagar.

På samma grunder skall självrisken för den tid då den arbetslöse deltar i arbetskraftspolitiska åtgärder sänkas. Tid under vilken en person med hjälp av sysselsättningsstöd eller arbetsmarknadsstöd som betalas till arbetsgivaren har sysselsatts i normalt lönearbete eller tid under vilken stöd beviljats för företagsverksamhet berättigar dock givetvis inte till en sänkning av självrisken. Sålunda är deltagande i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning genom utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd samt deltagande i arbetspraktik med sådant arbetspraktikstöd eller arbetsmarknadsstöd som avses i sysselsättningslagen (275/1987) och 9 kap. sysselsättningsförordning (1363/1997) perioder som kan jämföras med arbetslöshetstid. Likaså jämföras en arbetslös persons deltagande i utbildning på eget initiativ med sådana förmåner som avses i lagen om stöd- och utvecklingsarbete för arbetslösa (709/1997) eller lagen om stöd- och utvecklingsarbete för arbetslösa (1402/1997) till dessa delar med arbetslöshetstid.

Självrisken sänks endast då personen i fråga i praktiken betalats ovan nämnda förmåner. Sålunda beaktas inte en period för vilken förmånen förvägrats t.ex. på grund av självrisktiden, behovsprövning eller en ersättningsfri tidsfrist. Inte heller altemeringsledighetstid eller sådan deltidstilläggstid som avses i 10 § kap. sysselsättningsförordningen berättigar till sänkt självrisk.

124 §. *Fastställande och fördelning av skatten mellan skattetagarna.* Andringen av statens och församlingarnas andel av samfundsskatten föreslås bli gjord genom en ändring i lagen om skatteredovisning (532/1998). Sänkningen av församlingarnas andel påverkar även de procenter som nämns i inkomstskattelagen så, att statens andel av inkomsten från landskapet Åland ökar till 16,24 % och inkomstskatteprocenten för delvis skattefria samfund minskar till 11,76 %.

143 §. *Vissa övergångsstadganden.* Till lagrummet föreslås en bestämmelse enligt vilken det arbetsmarknadsstöd som betalas till en fysisk person i egenskap av arbetsgivare är skattefri inkomst under skatteåren 1998 och 1999. Skattefriheten gäller inte arbetsmarknadsstöd som erhållits för näringsverksamhet, jordbruk eller skogsbruk.

1.2. Lagen om ändring av ikraftträdelsestadgande i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen

Övergångsperioden för den s.k. sexmånadersregeln som gäller skattefrihet för lön föreslås bli förlängd med ännu ett år.

1.3. Lagen om beskattningsförfarande

16 §. *Utomstående allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag.* I lagrummet föreslås att arbetslöshetskassan, folkpensionsanstalten och arbetskraftmyndigheten för skatteförvaltningen uppger det antal dagar för vilka arbetslöshetsdagpenning eller någon annan ersättning som avses i lagrummet har betalats till den arbetslöse eller till en annan person som avses i 93 § 2 mom. inkomstskattelagen. Anmälan görs årligen. Skatteförvaltningen räknar på basis av dessa uppgifter ut självriskandelen för resekostnaderna.

1.4. Lagen om skatteredovisning

12 §. *Skattetagargruppernas utdelning.* I lagrummet föreslås att statens utdelning är 58 % och församlingarnas 2 % av samfundsskatten. Ändringen leder till att kommunernas andel av skatten på delvis skattefria samfund stiger till 95,2381 % och församlingarnas andel minskar till 4,7619 %.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 1999. Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1999. Det föreslås att lagens 24 § 4 mom., 31 § 6 mom., 71 § 1 mom. och 143 § 7 mom. dock tillämpas redan vid ingången av skatteåret 1998.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 24 § 4 mom. 33 § 1 mom., 34 § 1 och 4 mom., 53 § 1 mom. 7 punkten, 71 § 1 mom., 82 § 1 mom. 4 punkten, 93 § 1 mom., 124 § 2 och 3 mom. samt 143 § 7 mom. ,

av dessa lagrum 24 § 4 mom. och 143 § 7 mom. sådana de lyder i lag 475/1998, 53 § 1 mom. 7 punkten sådan den lyder i lag 1465/1994, 82 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 352/1995, 93 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1263/1997 och 124 § 2 och 3 mom. sådant det lyder i lag 533/1998, samt

fogas till 31 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1383/1997, ett nytt 6 mom., till 53 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 1465/1994, en ny 8 punkt, till lagen en ny 58 a § och till 93 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1263/1997, ett nytt 4 mom., som följer:

24 §

Ändringar av verksamhetsformen

I de fall som avses i 1 mom. 2 och 5 punkten anses de aktier och andelar i det nya bolaget som har erhållits vid ändringen av verksamhetsformen och som motsvarar den skattskyldiges tidigare andel ha erhållits vid den tidpunkt då den skattskyldige förvärvade sin andel i det bolag eller dödsbo som var verksamt innan verksamhetsformen ändrades. Då ett andelslag ombildas till aktiebolag eller en ekonomisk förening till andelslag på det sätt som avses i 1 mom. 6 punkten, anses de aktier i det nya aktiebolaget eller de andelar i det nya andelslaget som motsvarar

den skattskyldiges tidigare andel ha erhållits vid den tidpunkt då den skattskyldige förvärvade sin andel i den ekonomiska förening eller det andelslag som var verksamt innan verksamhetsformen ändrades.

31 §

Särskilda stadganden om naturliga avdrag

Den skattskyldige har rätt att dra av resekostnader och skäligen logikostnader för resor till en sådan sekundär arbetsplats som avses i 71 § som utgifter för inkomstens förvärvande till de delar arbetsgivaren inte har ersatt dem. Om resan företas på något annat sätt än med ett allmänt kommunikationsme-

del, räknas avdraget enligt vad som anges i 93 § 2 mom. Begränsningar av möjligheten till avdrag för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen tillämpas på dessa resor endast till de delar det är fråga om resor mellan en på grund av den sekundära arbetsplatsens läge nödvändig separat in- kvarteringsplats och den sekundära arbets- platsen.

33 §

Skatteplikt för räntor

Räntor och annan därmed jämförlig gottgörelse för investerat kapital är skattepliktig kapitalinkomst. Som gottgörelse som motsvarar ränta betraktas även sådan gottgörelse jämförlig med ränta som borgensmannen eller någon annan som ställt säkerhet erhållit av den ursprungliga gäldenären och som borgensmannen eller någon annan mottagare av gottgörelse har dragit av i beskattningen. I lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) föreskrivs särskilt om källskatt på räntor för depositioner och masskuldebrevslån.

34 §

Skatteplikt för livförsäkringsbelopp

Försäkringsutbetalningar på grundval av livförsäkring är skattepliktig kapitalinkomst och utbetalningar på grundval av annan personförsäkring är förvärvsinkomst, enligt vad som föreskrivs nedan. Som livförsäkring betraktas endast ett sådant försäkringsavtal där det har avtalats om den försäkrade och för- månstagaren och som hör till livförsäkrings- klasserna 1 a, 1 c, 2 och 3 enligt vad som föreskrivs i försäkringslagstiftningen eller med stöd av den. Som försäkringsutbetal- ning anses utöver sparsumman även det be- lopp som erhållits såsom återbäring av för- säkringspremier eller genom återköp samt ändringsvärdet, dvs. det värde som har rä- knats försäkringstagaren till godo då försä- ringen ändrades till ett annat slag av försä- ring.

Om ett försäkringsavtal innehåller flera försäkringar, fördelas försäkringspremien vid beskattningen på försäkringsmatematiska grunder mellan de olika försäkringarna.

53 §

*Vissa skattefria kapitalinkomster**Skattepliktig inkomst är inte*

7) en dividend som ett samfund får av ett utländskt samfund, såsom föreskrivs i 6 § 2 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet,

8) det sammanlagda beloppet av en fysisk persons eller ett dödsbos valutakursvinster i anslutning till annan verksamhet än för- värvsverksamhet upp till 3 000 mk per år.

58 a §

Avdragstillhet för ränta på borgensskuld

Borgensmannen eller någon annan som ställt säkerhet har enligt bestämmelserna om ränteutgifter rätt att dra av räntorna på en skuld som han betalt på basis av en förbin- delse eller räntorna på en annan skuld som han tagit upp för att betala denna, vilka löpt sedan gäldenären konstaterades vara insol- vent. Dessa räntor är dock avdragsgilla en- dast om den ursprungliga gäldenären hade haft rätt att dra av dem som räntor som hän- för sig till näringsverksamhet eller jordbruk.

Om den ursprungliga gäldenären i enlighet med sitt ansvar har betalt borgensmannen eller någon annan som ställt säkerhet gottgö- relse, har han enligt räntebestämmelserna rätt att dra av en sådan andel av gottgörelsen som motsvarar räntan på skulden.

71 §

Skattefria resekostnadsersättningar

Skattepliktig inkomst är inte kostnads- ersättningar för resor, dagtraktamenten, mål- tidsersättningar och logiersättningar som ar- betsgivaren har betalt för arbetsresor. Skatte- pliktig inkomst är inte heller kostnadsersät- ningar eller skäligen logiersättningar för resor som arbetstagaren för att sköta sina arbets- uppgifter på något annat än i 72 § 1 mom. nämnt sätt gör till sin sekundära arbetsplats. Som sekundär arbetsplats betraktas ett ordi- narie verksamhetsställe för arbetsgivaren eller ett samfund som hör till samma intres- sesfär som arbetsgivaren, om det är beläget på annan ort eller i en annan stat än den

egentliga arbetsplats som skall betraktas som arbetstagarens primära arbetsplats.

82 §

Stipendier, understöd och hederspris

Skattepliktig inkomst är inte

4) träningsstipendium som med stöd av 21 § idrottslagen (984/1979) betalas av statsmedel till en toppidrottare som utsetts av undervisningsministeriet.

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlåtande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 23 000 mark och endast till den del de under skatteåret överstiger 3 000 mark (*självriskandelen*).

Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984), arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993), utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990), arbetspraktikstöd enligt sysselsättningslagen (275/1987) och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, förmån enligt lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) eller utbildningsdagpenning enligt lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997), minskas hans självriskandel med 270 mark för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 540 mark. Till en full ersättningsmånad anses

höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

124 §

Fastställande av skatten

Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst är 28. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner är likaså 28. Om fördelningen av samfundsskatten och skatten på samfällda förmåner mellan olika skatteta- gare föreskrivs i lagen om skatteredovisning (532/1998). På inkomst av samfund och samfällda förmåner från landskapet Åland betalas dock 16,24 % i skatt till staten för skatteåren 2001—2003.

Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund vilka avses i 21 § 1 mom. har erhållit från en fastighet är 11,76. Om fördelningen av skatten från dessa samfund mellan kommunen och församlingen föreskrivs i lagen om skatteredovisning.

143 §

Vissa övergångsstadganden

Vid beskattningen för 1998 och 1999 är det sysselsättningsstöd enligt sysselsättningsförordningen (1363/1997) som en fysisk person erhållit genom annat än näringsverksamhet, jordbruk eller skogsbruk och det arbetsmarknadsstöd enligt 2 a kap. lagen om arbetsmarknadsstöd (1354/1997) som betalas till arbetsgivaren inte skattepliktig inkomst.

Denna lag träder i kraft 199 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1999. Lagens 24 § 4 mom., 31 § 6 mom., 71 § 1 mom. och 143 § 7 mom. tillämpas dock från skatteåret 1998.

2.

Lag**om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 mom. i ikraftträdelsestadgandet i 77 § inkomstskattelagen den 30 december 1992 (1535/1992) sådant det lyder i lag 1024/1997, som följer:

Lagens 77 § 1 mom. tillämpas på lön som uppbärs den 1 januari 1998 eller därefter. Den lag som var i kraft 1995 tillämpas dock vid beskattningarna för 1996-1999 om utlandstjänsgöringen:

- 1) har börjat före 1996 eller
- 2) börjar eller har börjat före 2000 och ansluter sig till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet och arbetsstaten

därtill enligt en uttrycklig bestämmelse i ett gällande avtal mellan Finland och arbetsstaten för att undvika dubbelbeskattning inte får beskatta lön för arbete som anslutar sig till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag**om ändring av 16 § lagen om beskattningsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 16 § lagen den 18 december 1995 om beskattningsförfarande (1558/1995), sådant detta lagrum lyder delvis ändrat i lagarna 1122/1996 och 1127/1996, ett nytt 7 mom. som följer:

16 §

*Utomstående allmänna skyldighet att lämna
uppgifter om utgifter och avdrag*

en och Arbetskraftsmyndigheterna skall meddela det antal ersättningsdagar under skatteåret som avses i 93 § 4 mom. inkomstskattelagen till skatteförvaltningen.

Arbetslöshetskassorna, folkpensionsanstalt-

Denna lag träder i kraft 199 .

4.

Lag**om ändring av 12 § lagen om skatteredovisning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 12 § 1 och 6 mom. lagen den 10 juli 1998 om skatteredovisning (532/1998) som följer:

12 §

Skattetagargruppernas utdelning

För skatteåren 1999 och 2000 fördelas samfundsskatten så att statens utdelning är 58 procent och kommunernas utdelning 40 procent. Från skatteåret 1999 är församlingarnas utdelning av samfundsskatten 2 procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är 99,92 procent och de ortodoxa församlingarnas samfundsskatt

0,08 procent av församlingarnas samfundsskatt.

Till de samfundsskatter som tillfaller kommunerna och församlingarna läggs skatterna från de samfund som avses i 21 och 22 § inkomstskattelagen, så att kommunernas andel är 95,2381 procent och församlingarnas andel 4,7619 procent.

Denna lag träder i kraft 199 .

Helsingfors den 25 september 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Jouko Skinnari*

1.

Lag**om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 24 § 4 mom. 33 § 1 mom., 34 § 1 och 4 mom., 53 § 1 mom. 7 punkten, 71 § 1 mom., 82 § 1 mom. 4 punkten, 93 § 1 mom., 124 § 2 och 3 mom. samt 143 § 7 mom. ,

av dessa lagrum 24 § 4 mom. och 143 § 7 mom. sådana de lyder i lag 475/1998, 53 § 1 mom. 7 punkten sådan den lyder i lag 1465/1994, 82 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 352/1995, 93 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1263/1997 och 124 § 2 och 3 mom. sådant det lyder i lag 533/1998, samt

fogas till 31 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1383/1997, ett nytt 6 mom., till 53 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 1465/1994, en ny 8 punkt, till lagen en ny 58 a § och till 93 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1263/1997, ett nytt 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §

Ändringar av verksamhetsformen

I de fall som avses i 1 mom. 2 och 5 punkten anses de aktier och andelar i det nya bolaget som har erhållits vid ändringen av verksamhetsformen och som motsvarar den skattskyldiges tidigare andel ha erhållits vid den tidpunkt då den skattskyldige förvärvade sin andel i det bolag eller dödsbo som var verksamt innan verksamhetsformen ändrades. Då ett andelslag ombildas till aktiebolag på det sätt som avses i 1 mom. 6 punkten, anses de aktier i aktiebolaget som motsvarar den skattskyldiges tidigare andel ha erhållits vid den tidpunkt då den skattskyldige förvärvade sin andel i det andelslag som var verksamt innan verksamhetsformen ändrades.

I de fall som avses i 1 mom. 2 och 5 punkten anses de aktier och andelar i det nya bolaget som har erhållits vid ändringen av verksamhetsformen och som motsvarar den skattskyldiges tidigare andel ha erhållits vid den tidpunkt då den skattskyldige förvärvade sin andel i det bolag eller dödsbo som var verksamt innan verksamhetsformen ändrades. Då ett andelslag ombildas till aktiebolag eller en ekonomisk förening till andelslag på det sätt som avses i 1 mom. 6 punkten, anses de aktier i det nya aktiebolaget eller de andelar i det nya andelslaget som motsvarar den skattskyldiges tidigare andel ha erhållits vid den tidpunkt då den skattskyldige förvärvade sin andel i den ekonomiska förening eller det andelslag som var verksamt innan verksamhetsformen ändrades.

31 §

Särskilda stadganden om naturliga avdrag

Den skattskyldige har rätt att dra av resekostnader och skäliga logikostnader för resor

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §

Skatteplikt för räntor

Räntor och annan därmed jämförlig gottgörelse för investerat kapital är skattepliktig kapitalinkomst. I lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) stadgas särskilt om källskatt på räntor för depositioner och masskuldebrevslån.

33 §

Skatteplikt för räntor

Räntor och annan därmed jämförlig gottgörelse för investerat kapital är skattepliktig kapitalinkomst. *Som gottgörelse som motsvarar ränta betraktas även sådan gottgörelse jämförlig med ränta som borgensmannen eller någon annan som ställt säkerhet erhållit av den ursprungliga gäldenären och som borgensmannen eller någon annan mottagare av gottgörelse har dragit av i beskattningen.* I lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) föreskrivs särskilt om källskatt på räntor för depositioner och masskuldebrevslån.

34 §

Skatteplikt för livförsäkringsbelopp

Försäkringsutbetalningar på grundval av livförsäkring är skattepliktig kapitalinkomst och utbetalningar på grundval av annan personförsäkring är förvärvsinkomst, enligt vad som stadgas nedan.

34 §

Skatteplikt för livförsäkringsbelopp

Försäkringsutbetalningar på grundval av livförsäkring är skattepliktig kapitalinkomst och utbetalningar på grundval av annan personförsäkring är förvärvsinkomst, enligt vad som föreskrivs nedan. *Som livförsäkring betraktas endast ett sådant försäkringsavtal där det har avtalats om den försäkrade och förmånstagaren och som hör till livförsäkringsklasserna 1 a, 1 c, 2 och 3 enligt vad som föreskrivs i försäkringslagstiftningen eller med stöd av den. Som försäkringsutbetalning anses utöver sparsumman även det belopp som erhållits såsom återbäring av försäkringspremier eller genom återköp samt ändringsvärdet, dvs. det värde som har rä-*

Gällande lydelse

Som försäkringsutbetalning anses utöver sparsumman även det belopp som erhållits såsom återbäring av försäkringspremier eller genom återköp samt ändringsvärdet, dvs. det värde som har räknats försäkringstagaren till godo då försäkringens ändrades till ett annat slag av försäkring.

Föreslagen lydelse

knats försäkringstagaren till godo då försäkringens ändrades till ett annat slag av försäkring.

Om ett försäkringsavtal innehåller flera försäkringar, fördelas försäkringspremien vid beskattningen på försäkringsmatematiska grunder mellan de olika försäkringarna.

53 §

*Vissa skattefria kapitalinkomster***Skattepliktig inkomst är inte**

7) en dividend som ett samfund får av ett utländskt samfund, såsom stadgas i 6 § 2 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

7) en dividend som ett samfund får av ett utländskt samfund, såsom föreskrivs i 6 § 2 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet,

8) det sammanlagda beloppet av en fysisk persons eller ett dödsbos valutakursvinster i anslutning till annan verksamhet än förvärvsverksamhet upp till 3 000 mk per år.

58 a §

Avdragsgillhet för ränta på borgensskuld

Borgensmannen eller någon annan som ställt säkerhet har enligt bestämmelserna om ränteutgifter rätt att dra av räntorna på en skuld som han betalt på basis av en förbindelse eller räntorna på en annan skuld som han tagit upp för att betala denna, vilka löpt sedan gäldenären konstaterades vara insolvent. Dessa räntor är dock avdragsgilla endast om den ursprungliga gäldenären hade haft rätt att dra av dem som räntor som hänför sig till näringsverksamhet eller jordbruk.

Om den ursprungliga gäldenären i enlighet med sitt ansvar har betalt borgensmannen eller någon annan som ställt säkerhet gottgörelse, har han enligt räntebestämmelserna rätt att dra av en sådan andel av gottgörelsen som motsvarar räntan på skulden.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

71 §

Skattefria resekostandesersättningar

Skattepliktig inkomst är inte kostandesersättningar för resor, dagtraktamenten, måltidsersättningar och logiersättningar som arbetsgivaren har betalt för arbetsresor.

71 §

Skattefria resekostandesersättningar

Skattepliktig inkomst är inte kostnadsersättningar för resor, dagtraktamenten, måltidsersättningar och logiersättningar som arbetsgivaren har betalt för arbetsresor. *Skattepliktig inkomst är inte heller kostnadsersättningar eller skäliga logiersättningar för resor som arbetstagaren för att sköta sina arbetsuppgifter på något annat än i 72 § 1 mom. nämnt sätt gör till sin sekundära arbetsplats. Som sekundär arbetsplats betraktas ett ordinarie verksamhetsställe för arbetsgivaren eller ett samfund som hör till samma intressesfär som arbetsgivaren, om det är beläget på annan ort eller i en annan stat än den egentliga arbetsplats som skall betraktas som arbetstagarens primära arbetsplats.*

82 §

*Stipendier, understöd och hederspris**Skattepliktig inkomst är inte*

4) träningsstipendium som med stöd av 21 § idrottslagen (984/1979) betalas av statsmedel till en toppidrottare som utsetts av undervisningsministeriet.

4) träningsstipendium som med stöd av 21 § idrottslagen (984/1979) betalas av statsmedel till en toppidrottare som utsetts av undervisningsministeriet.

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlåtande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 20 000 mark och endast till den del de under skatteåret överstiger 3 000 mark.

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlåtande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 23 000 mark och endast till den del de under skatteåret överstiger 3 000 mark (*självriskandelen*).

Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984), arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbets-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

marknadsstöd (1542/1993), utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990), arbetspraktikstöd enligt sysselsättningslagen (275/1987) och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, förmån enligt lagen om stödande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) eller utbildningsdagpenning enligt lagen om stödande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997), minskas hans självriskandel med 270 mark för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 540 mark. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

124 §

Fastställande av skatten

Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst är 28. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner är likaså 28. Om fördelningen av skatten från samfund och samfällda förmåner mellan skattetagarna bestäms i lagen om skatteredovisning (532/1998). På samfunds och samfällda förmånens inkomst från landskapet Åland skall dock för skatteåren 2001—2003 betalas 15,96 procent i skatt till staten.

Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund vilka avses i 21 § 1 mom. har erhållit från en fastighet är 12,04. Om fördelningen av skatten från dess samfund mellan kommunen och församlingen bestäms i lagen om skatteredovisning.

Inkomstskatteprocenten på kapitalinkomst är 28. Inkomstskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner är likaså 28. Om fördelningen av samfundsskatten och skatten på samfällda förmåner mellan olika skattetagare föreskrivs i lagen om skatteredovisning (532/1998). På inkomst av samfund och samfällda förmåner från landskapet Åland betalas dock 16,24 % i skatt till staten för skatteåren 2001—2003.

Inkomstskatteprocenten för den inkomst som partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund vilka avses i 21 § 1 mom. har erhållit från en fastighet är 11,76. Om fördelningen av skatten från dessa samfund mellan kommunen och församlingen föreskrivs i lagen om skatteredovisning.

143 §

Vissa övergångsstadganden

Vid beskattningen för 1998 och 1999 är det sysselsättningsstöd enligt sysselsättningsförordningen (1363/1997) som en fysisk person erhållit genom annat än näringsverksamhet, jordbruk eller skogsbruk inte skattepliktig inkomst.

Vid beskattningen för 1998 och 1999 är det sysselsättningsstöd enligt sysselsättningsförordningen (1363/1997) som en fysisk person erhållit genom annat än näringsverksamhet, jordbruk eller skogsbruk och det arbetsmarknadsstöd enligt 2 a kap. lagen om arbetsmarknadsstöd (1354/1997) som betalas

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

till arbetsgivaren inte skattepliktig inkomst.

Denna lag träder i kraft 199 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1999. Lagens 24 § 4 mom., 31 § 6 mom., 71 § 1 mom. och 143 § 7 mom. tillämpas dock från skatteåret 1998.

2.

Lag

om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av 77 § inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 2 mom. i ikraftträdelsestadgandet i 77 § inkomstskattelagen den 30 december 1992 (1535/1992) sådant det lyder i lag 1024/1997, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Lagen tillämpas på lön som uppbärs den dag lagen träder i kraft eller därefter. Den lag som var i kraft 1995 tillämpas dock vid beskattningarna för 1996—1998 om utlandstjänstgöringen

- 1) har börjat före 1996 eller
- 2) börjar eller har börjat före 1999 och ansluter sig till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet och arbetsstaten därtill enligt en uttrycklig bestämmelse i ett gällande avtal mellan Finland och arbetsstaten för att undvika dubbelbeskattning inte får beskatta lön för arbete som ansluter sig till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet.

Lagens 77 § 1 mom. tillämpas på lön som uppbärs den 1 januari 1998 eller därefter. Den lag som var i kraft 1995 tillämpas dock vid beskattningarna för 1996-1999 om utlandstjänstgöringen:

- 1) har börjat före 1996 eller
- 2) börjar eller har börjat före 2000 och ansluter sig till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet och arbetsstaten därtill enligt en uttrycklig bestämmelse i ett gällande avtal mellan Finland och arbetsstaten för att undvika dubbelbeskattning inte får beskatta lön för arbete som anslutar sig till byggnads-, installations- eller sammansättningsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag**om ändring av 16 § lagen om beskattningsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 16 § lagen den 18 december 1995 om beskattningsförfarande (1558/1995), sådant detta lagrum lyder delvis ändrat i lagarna 1122/1996 och 1127/1996, ett nytt 7 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

16 §

Utomstående allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag

Arbetslöshetskassorna, folkpensionsanstalten och arbetskraftsmyndigheterna skall meddela det antal ersättningsdagar under skatteåret som avses i 93 § 4 mom. inkomstskattelagen till skatteförvaltningen.

Denna lag träder i kraft 199 .

4.

Lag**om ändring av 12 § lagen om skatteredovisning**

I enlighet med riksdagens beslut ändras 12 § 1 och 6 mom. lagen den 10 juli 1998 om skatteredovisning (532/1998) som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

12 §

12 §

*Skattetagargruppernas utdelning**Skattetagargruppernas utdelning*

För skatteåren 1999 och 2000 fördelas samfundsskatten så att statens utdelning är 57 procent, kommunernas utdelning 40 procent och församlingarnas utdelning 3 procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är 99,92 procent och de ortodoxa församlingarnas samfundsskatt 0,08 procent av församlingarnas samfundsskatt.

För skatteåren 1999 och 2000 fördelas samfundsskatten så att statens utdelning är 58 procent och kommunernas utdelning 40 procent. Från skatteåret 1999 är församlingarnas utdelning av samfundsskatten 2 procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är 99,92 procent och de ortodoxa församlingarnas samfundsskatt 0,08 procent av församlingarnas samfundsskatt.

Gällande lydelse

Till de samfundsskatter som tillfaller kommunerna och församlingarna läggs skatterna från de samfund som avses i 21 och 22 § inkomstskattelagen, så att kommunernas andel är 93,0233 procent och församlingarnas andel 6,9767 procent.

Föreslagen lydelse

Till de samfundsskatter som tillfaller kommunerna och församlingarna läggs skatterna från de samfund som avses i 21 och 22 § inkomstskattelagen, så att kommunernas andel är 95,2381 procent och församlingarnas andel 4,7619 procent.

Denna lag träder i kraft _____ 199 .